

Ντίνος Νικολάου: Το κοίτασμα Zor είναι ένα δέντρο στην άκρη ενός δάσους, το οποίο βρίσκεται στην κυπριακή ΑΟΖ

07 03 2016 | 08:00

Συνέντευξη στο energypress παραχώρησε ο Ντίνος Νικολάου, μέλος του Δ.Σ. της Εταιρίας Υδρογονανθράκων Κύπρου και τεχνικός σύμβουλος της Energean Oil & Gas. Εξήγησε τι σημαίνουν οι τελευταίες εξελίξεις στην Κύπρο σχετικά με τα κοιτάσματα και τις έρευνες υδρογονανθράκων, ενώ εξέφρασε την αισιοδοξία του ενόψει του γ' γύρου αδειοδότησης που αναμένεται να προκηρύξει φέτος η Λευκωσία.

Με αφορμή τις πρόσφατες αποκαλύψεις του υπουργού Ενέργειας, κ. Λακκοτρύπη, ότι το υποθαλάσσιο όρος Ερατοσθένης αποτελεί την πηγή για το κοίτασμα Zor της Αιγύπτου, ποια είναι η σημασία για την Κύπρο; Θεωρείτε ότι ενισχύονται οι πιθανότητες ανακάλυψης νέων, πιθανώς μεγάλων, κοιτασμάτων στα οικόπεδα της κυπριακής ΑΟΖ; Οι νέοι στόχοι για τους οποίους μίλησε ο κ. Λακκοτρύπης σε ποια οικόπεδα βρίσκονται;

Στην επιστήμη της έρευνας και παραγωγής υδρογονανθράκων, τα ανάλογα συστήματα υδρογονανθράκων παίζουν σημαντικό ρόλο. Όταν λοιπόν βλέπουμε ότι τα γεωλογικά και πετρέλαιό-συστημικά χαρακτηριστικά του κοιτάσματος Zohr έχουν εφαρμογή σε γεωλογικούς στόχους, οι οποίοι εντοπίζονται εντός της Κυπριακής ΑΟΖ (μόλις λίγα χιλιόμετρα βορειότερα από το Zohr), τότε δεν μπορούμε παρά να αισιοδοξούμε. Εξ άλλου πριν τρεις μήνες σε συνέδριο του IENE και της FMW, στην Λευκωσία, αναλύοντας επιστημονικά και για πρώτη φορά, την ανακάλυψη του Zohr είπα επί λέξει: «Το κοίτασμα Zohr είναι ένα δέντρο στην άκρη ενός δάσους, το οποίο βρίσκεται στην ΑΟΖ της

Κύπρου». Και ο νοών νοείο. Είμαι βέβαιος ότι η γεωλογική ιστορία και εξέλιξη του υποθαλάσσιου όρους του Ερατοσθένη και κυρίως της περιφέρειας του, έδωσαν γένεση σε δομές και ενδεχομένως κοιτάσματα τύπου Zohr, η συντριπτική πλειοψηφία των οποίων βρίσκεται στην Κυπριακή ΑΟΖ. Σε αυτό το σημείο πρέπει να υπενθυμίσω ότι μόνον οι γεωτρήσεις βρίσκουν κοιτάσματα και επιβεβαιώνουν ή όχι τις υποθέσεις. Έτσι για έχουμε υπομονή και να μην κουνούμε τα πόδια μας πριν καβαλήσουμε το άλογο. Όσο για την χρησιμοποίηση της έκφρασης «το Zohr πηγάζει από τον Ερατοσθένη», έχει μάλλον μεταφορική έννοια, διότι η γένεση, μετανάστευση και παγίδευση των υδρογονανθράκων σε κοιτάσματα έχει εντελώς διαφορετική διαδικασία και λογική από τα υδάτινα συστήματα και τις υδάτινες πηγές. Όπως ξέρετε τα τελευταία δύο χρόνια είμαι διοικητικός σύμβουλος της Εταιρίας Υδρογονανθράκων της Κύπρου και εξετάζω κυρίως τον ερευνητικό τομέα, όπου έχω υπερτεσσαρακονταετή διεθνή εμπειρία. Για πρώτη φορά, σε συνεργασία με νέους γεωεπιστήμονες της κρατικής εταιρίας και της υπηρεσίας υδρογονανθράκων του Υπουργείου Ενέργειας, καταφέραμε να ερμηνεύσουμε τα ερευνητικά δεδομένα της Δημοκρατίας και να έχουμε άποψη για το δυναμικό της περιοχής μας. Άρα δεν λέω λόγια του αέρα, αλλά συνοψίζω συμπεράσματα ερευνητικής προσπάθειας και εμπειρίας. Πολλά γράφονται στον τύπο. Κάποια έχουν δόσεις πραγματικότητας, πολλά όμως απέχουν. Δυστυχώς κωλύομαι να πω περισσότερα. Όσο για τα ποια οικόπεδα έχουν ενδιαφέρον, ο κος Λακκοτρύπης (και αυτά που προανέφερα), προδιαγράφουν την πλέον υποσχόμενη περιοχή. Δεν χρειάζεται όμως να προσθέσουμε τίποτε άλλο.

Πρέπει επίσης να σημειώσω ότι όταν οι γεωτρήσεις Ονασαγόρας και Αμαθούσα της ENI ολοκληρώθηκαν με αρνητικά αποτελέσματα, γνώριζα ότι η αποτυχία ήταν δομική, όσον αφορά το πετρελαϊκό σύστημα της στενότερης περιοχής των γεωτρήσεων. Τότε, το πετρελαϊκό σύστημα υπέθετε και βασιζόταν στην αποθηκευτική ικανότητα των ψαμμιτών/άμμων (sand play) των κοιτασμάτων Ταμάρ, Λεβιάθαν, Αφροδίτη. Δυστυχώς στην περίπτωση των δύο άγονων γεωτρήσεων της ENI οι αντίστοιχοι με το Ταμάρ άμμοι απουσίαζαν, οπότε ελαχιστοποιήθηκαν οι πιθανότητες ύπαρξης κοιτασμάτων στην περιοχή των γεωτρήσεων. Ήταν τότε που η εμπειρη και γνώστης της ευρύτερης περιοχής ENI «έτρεξε» να βρει διαφορετικούς ταμιευτήρες, που τους βρήκε τελικά στην ΑΟΖ της Αιγύπτου, στο κοίτασμα Zohr, σε οργανογενείς, υφαλώδεις ασβεστολίθους (reefs), ανακαλύπτοντας ένα νέο πετρελαϊκό σύστημα (carbonate play), που αντανάκλαται στην περί τον Ερατοσθένη περιοχή. Σας ζάλισα με τους επιστημονικούς όρους, αλλά είναι καλό να βάζουμε κάποια πράγματα στην πραγματική τους διάσταση και να μην παίζουμε με ανακρίβειες και παρερμηνείες.

Σε μια περίοδο χαμηλών πετρελαϊκών τιμών και χαμηλών επενδύσεων στην έρευνα και παραγωγή, οι παραπάνω αποκαλύψεις αποτελούν νέο κίνητρο για έρευνες στην κυπριακή ΑΟΖ ενόψει του γ' γύρου αδειοδότησης ή ήταν ήδη γνωστές στις πετρελαϊκές;

Η έρευνα για φυσικό αέριο στα βαθιά νερά και η αγορά του ΦΑ, έχουν την δική τους λογική και δεν επηρεάζονται απόλυτα από τις χαμηλές τιμές πετρελαίου. Η έρευνα στα βαθιά νερά εστιάζεται μόνο σε πολύ μεγάλους στόχους που μπορούν να δώσουν μεγάλα εκμεταλλεύσιμα κοιτάσματα. Αν οι εταιρίες εντοπίσουν τέτοιους στόχους τότε πάνε. Αν επιπλέον βλέπουν ότι στην περιοχή υπάρχουν υποδομές και αγορά, τότε ενισχύουν την απόφαση τους για εμπλοκή. Στην περίπτωση μας οι στόχοι τύπου Zohr είναι εξαιρετικά υποσχόμενοι. Οι μεγάλες εταιρίες διαθέτουν ομάδες εμπειρων γεωεπιστημόνων, που μπορούν να διαγνώσουν που μπορεί να βρίσκονται δομές/κοιτάσματα τύπου Zohr στην περιοχή. Αυτό έγινε κατόπιν της εορτής του Zohr. Μην ξεχνάμε ότι η μεγάλη TOTAL εγκατέλειψε το οικόπεδο 10 γιατί δεν είχε βρει ενδιαφέρον. Είμαι βέβαιος θα πρέπει να έχει ήδη μετανιώσει.

Όσον αφορά το θέμα της αγοράς, πρέπει να πούμε ότι οι υποδομές της Αιγύπτου δρουν θετικά. Είναι μοναδικές στην περιοχή, ενώ η ίδια η αγορά της Αιγύπτου χρειάζεται μεγάλες ποσότητες ΦΑ. Η σχετικά γειτονική αγορά της

Ευρώπης και η πολιτική της για διαφοροποίηση των πηγών τροφοδοσίας της και απεξάρτησης από το Ρωσικό αέριο, ενισχύουν το ενδιαφέρον για την έρευνα και ανακάλυψη νέων κοιτασμάτων στην περιοχή μας. Ήδη οι επισκέψεις πολύ μεγάλων πετρελαϊκών εταιριών στο Data Room της Δημοκρατίας, για να δουν τα ερευνητικά δεδομένα, δείχνουν το αρχικό τους ενδιαφέρον, το οποίο, είμαι βέβαιος ότι θα μετουσιωθεί σε εκδήλωση ενδιαφέροντος με την προκήρυξη διαγωνισμού. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η ανακάλυψη Zohr ξανακέντρισε το ενδιαφέρον των εταιριών.

Τι αναμένεται να αλλάξει στον σχεδιασμό του γ' γύρου αδειοδότησης σε σχέση με τον προηγούμενο από την πλευρά της Λευκωσίας; Είσαστε αισιόδοξος για τη συμμετοχή; Πότε προβλέπεται να ξεκινήσει;

Η απόφαση προκήρυξης νέου διαγωνισμού είναι αποκλειστική ευθύνη της κυβέρνησης η οποία θα σταθμίσει εκτός από τα τεχνικά θέματα και την γεωπολιτική κατάσταση και τις ισορροπίες της περιοχής. Όπως προανάφερα, είμαι αισιόδοξος για τη συμμετοχή μεγάλων εταιριών και την πλεονεκτικότερη διαπραγματευτική θέση της Δημοκρατίας έναντι των εταιριών, όταν αποφασισθεί ο διαγωνισμός.

Στο θέμα των εξαγωγών του κυπριακού φυσικού αερίου, θεωρείτε ότι εξακολουθεί να προηγείται η λύση της Αιγύπτου; Θεωρείτε ότι σε περίπτωση προόδου ή και επίλυσης του Κυπριακού η Λευκωσία θα ήταν διατεθειμένη να εξετάσει τη μεταφορά του αερίου μέσω της Τουρκίας;

Οι σχεδιασμοί για μεταφορά του Αερίου του κοιτάσματος Αφροδίτη στην Αίγυπτο προχωρούν κανονικά. Η είσοδος της British Gas στην κοινοπραξία διαχείρισης του κοιτάσματος έφερε νέον αέρα διότι η εταιρία αυτή έχει αρκετές **συνέργειες** στον κύκλο εργασιών, από την ανάπτυξη του κοιτάσματος μέχρι την κατανάλωση. Έχει τερματικό υγροποίησης ΦΑ στην Αίγυπτο, γνωρίζει τις μεταφορές, διαθέτει πελατολόγιο, έχει συμμαχίες, γνωρίζει να πουλά και δαπάνησε μεγάλο ποσό για την εξαγορά του ποσοστού της, οπότε έχει κάθε λόγο να βιασθεί να αποσβέσει την επένδυση της. Υπήρξαν πάντως κάποιες καθυστερήσεις στις διαδικασίες εξαγοράς, που κατά κανόνα είναι χρονοβόρες όταν υπάρχουν πολλοί εμπλεκόμενοι.

Η μεταφορά κυπριακού φυσικού αερίου από το κοιτάσμα της Αφροδίτης στην Τουρκία είναι απομακρυσμένη περίπτωση. Εξ άλλου το κοιτάσμα είναι πολύ μικρό για να δικαιολογήσει αγωγούς και έργα μεταφοράς και προς την Αίγυπτο, όπου υπογράψαμε συμφωνίες και προς την Τουρκία. Αν τελικά υπάρξει επίλυση του κυπριακού προβλήματος και βρεθούν νέα κοιτάσματα στην περιοχή μας, η αγορά ΦΑ της Τουρκίας είναι αρκετά μεγάλη και ελκυστική και θα μπορούσε να απορροφήσει μεγάλες ποσότητες. Πριν όμως από την λύση του πολιτικού θέματος, θεωρώ ότι δεν μπορεί να γίνουν συζητήσεις. Σε αυτό το θέμα μερικοί μιλάνε χωρίς να έχουν σφαιρική γνώση και κατανόηση όλων των παραμέτρων.

Πως αξιολογείτε τις εξελίξεις στο Ισραήλ κατά το τελευταίο χρονικό διάστημα; Το γεγονός ότι η ανάπτυξη του κοιτάσματος Λεβιάθαν καθυστερεί δρα υπέρ ή κατά των κυπριακών σχεδιασμών σε ότι αφορά την παραγωγή και τις εξαγωγές;

Το κοιτάσμα Λεβιάθαν είναι γιγαντιαίο και έχει διαφορικές παραμέτρους και λογική ανάπτυξης από την μικρότερη Αφροδίτη. Είναι πολύ πιο εύκολο να βρεις αγορά και αγοραστές για το μικρότερο. Εξ άλλου όπως είπα το αέριο του κοιτάσματος Αφροδίτη δρομολογήθηκε προς την Αίγυπτο. Οι Ισραηλινοί έχουν ακόμα αρκετό δρόμο μπροστά τους. Η αγορά του Ισραήλ καλύπτεται από το Ταμάρ. Οι ποσότητες του Λεβιάθαν είναι πολύ μεγάλες και πρέπει να βρεθούν μεγάλες αγορές. Η Τουρκία είναι η πλησιέστερη αγορά που θα ήθελε το Ισραηλινό ΦΑ. Η μεγάλη εξάρτηση της Τουρκίας από το Ρωσικό ΦΑ, σε συνδυασμό με τις εχθρικές σχέσεις της με την Ρωσία, δημιουργεί ασφυκτικές καταστάσεις αλλά και προϋποθέσεις για συμφωνίες με το Ισραήλ. Όμως παντού εμπλέκονται οι γεωπολιτικές ισορροπίες, οι σχεδιασμοί των χωρών, θέματα ασφάλειας κλπ. Και η περιοχή μας χαρακτηρίζεται από εντάσεις και αστάθεια. Τέλος νομίζω ότι οι Ισραηλινοί πρέπει να ξανασκεφθούν και την περίπτωση υγροποίησης στην Κύπρο ή την μεταφορά του ΦΑ μέσω της Ελλάδας στην Ευρώπη. Όταν με το καλό υπάρξουν νέες ανακαλύψεις ΦΑ στην περιοχή, τότε θα θεθούν σοβαρά στο τραπέζι αυτές οι δύο εναλλακτικές επιλογές.